

Literárny časopis žiakov a profesorov

Gymnázia Jána Kollára so žiackym domovom v Báčskom Petrovci

Číslo 66 ročník 36

jar 2023

SLÁDKOVIČ

Milí žiaci a profesori,

mnohí bývalí žiaci našej školy, teraz známi spisovatelia, väčšinou slovenskí vojvodinskí, svoje prvotiny začali uverejňovať práve počas školenia na našom gymnáziu v školskom literárnom časopise Sládkovič. Možno aj o Sládkovičiaroch, ktorých literárne práce sú uverejnené v tomto čísle Sládkoviča, raz budete môcť čítať ako o známych osobnostiach vo svete literatúry. V 66. čísle časopisu Sládkovič sú zverejnené autorské žiacke práce, ktoré od septembra v tomto školskom roku boli buď zverejnené vo Vzlete, vynikli spomedzi písomných prác, zrodili sa na hodinách dejepisu, alebo aj konkurovali o jednu z cien na literárnych súbehoch Čo dokáže pekné slovo 2022, Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko a iné.

V mene redakcie časopisu Sládkovič,

s pozdravom,

šéfredaktorka,

Abigajl Marta Elijaš 1.a

Život v žiackom domove

(slohová práca zaslaná na súbeh Čo dokáže pekné slovo 2022, prečítaná autorkou aj na programe ku Dňu školy, ktorý bol tohto roku venovaný 25. výročiu sprevádzkovania Žiackeho domova)

My ešte mladí dospelí sa neustále vzdelávame v nových okruhoch života. Každý deň spoznávame pro a proti našich myšlienok a rozhodnutí. Sledujeme navzájom naše vzostupy a pády a učíme sa z nich. Chceme ukázať svetu svoju jedinečnosť, spolupatričnosť a samostatnosť, dokázať svoju cenu a kvality, presvedčiť seba aj okolie o našom dospievaní, ktoré ani zďaleka nie je také ľahké.

Žiacky domov patrí k významným kapitolám nášho ešte neúplného príbehu. Nové odseky sa píše nezmazateľným atramentom a vzdelávanie nám dopomáha k tomu, aby sme sa učili z viet, ktoré by sme najradšej vymazali z tejto našej knihy.

I keď mám iba sedemnášť, zažila som už životnú krízu počas minulého leta okolo sťahovania sa do iného štátu. Pre tých, s ktorými sa ešte nepoznám, som zo Slovenska z malého mesta pri Banskej Bystrici – zo Žiaru nad Hronom. Uznávam, že sťahovanie nie je *najhoršia vec*, ktorá sa mi v živote stala alebo vôbec stane, no bola veľkou zastávkou v pokračovaní môjho životného príbehu. Odsťahovať sa z domoviny a prostredia, ktoré milujete, nie je ľahké. Nechať za sebou priateľov a polovicu rodiny je tiež súťaž vôle, ktorá nie je v každom momente z ocele. Ako by ale moji rodičia povedali, treba dať šancu zmenám, lebo je to dobrá vec. Poznáte tie rodičovské múdrosti, pri ktorých každý tínedžer iba pokrúti hlavou. Ale ja musím uznať, že naozaj mali pravdu. Táto zmena mi poskytla mnoho príležitostí v každom možnom okruhu. Od spoznania novej kultúry a národa po preskúmanie mojich kulinárskych schopností – čo v preklade znamená, že už viem sama uvariť nudle.

Prvé stretnutie tejto dolnozemskej kultúry bolo pre mňa jednoznačne zápis do prvého ročníka a do internátu. Vchádzala som cez dvere petrovského internátu s jedným plachým „Dobrý deň“, keď sa na mňa vyvalili usmiate tváre vychovávateľiek. Ich chaoticky rýchle rozprávanie s mäkkosťou vo výslovnosti bolo pre mňa nezvykom, no ich nadšenie uvoľnilo moje napätie a pomohlo nastúpiť smelosti.

Preskočila by som teraz rada na 30. augusta, ktorý sa stal prelomom môjho životného príbehu. Nervozita v ten deň stúpala akoby bola hlavným hercom celého predstavenia. Kroky po internátnych schodoch boli zdĺhavé a ťažké a to nie len kvôli tej kope tašiek a kufrov, čo som so

sebou vláčila. Prest'ahovanie sa z domu je pre mladého človeka veľkým krokom. Je plné stresu, pretože pri sebe už nebudete mať ľudí, s ktorými ste žili celý rok a starali sa o vás každý deň. Teraz sa musíte starať sami o seba a to je veľká zodpovednosť. Pri zoznámení boli ale široké úsmevy mojich spolubývajúcich, ako milý uvítací rituál. I keď boli možno prvé chvíle tiché a hanblivé, o krátku dobu izba prepukla do smiechu. A ako nám už viaceré vychovávateľky spomenuli, v našej izbe je vždy veselo.

Naučiť sa žiť v symbióze s inými ľuďmi je ťažko zvládnuteľné umenie života. Za začiatky tohto umenia počítame v našich životoch už materskú školu a v pokračovaní i tú strednú spolu s internátnym životom. Povedzme si pravdu, že toto umenie spolunažívania každý zvláda inak. Verte mi, nič vás nenaštve viac ako keď sa tešíte na svoj čokoládový puding a keď otvoríte chladničku, zistíte, že niektorý internátčan mal naňho tiež chuť. Nebojte sa, riešime kradnutie pudingov mierumilovne. Teda väčšinou. Známe sú aj prípady, keď sa niektorí hádajú o kúpeľňu alebo o miesto v chladničke, či o neustlanej posteli. Taktiež o to, kto bude vysávať. Vychovávateľky musia mať mnoho zážitkov pri sledovaní týchto žabomyšších vojen.

Školský život je tiež rôznorodý. Plný stresu, ale i smiechu. Dobré známky aj dlhoročné priateľstvá sa nezahňajú ľahko. Treba na nich pracovať. Učiť sa naslúchať neplatí iba na školských hodinách. Ľudia naokolo, i keď sú vám neznámi, budú ako Vaša rodina ďalšie štyri roky. Každý si prešiel svojím peklom a taktiež má strach, rovnako ako vy. Sociálny a školský život treba skombinovať čo nie je vždy ľahké, no internát nám obidve tieto činnosti uľahčuje a pomáha, keď nám treba poskytnúť pomocnú ruku.

Každý introvert, extrovert i ambivert si nájde v nejakom kúsku internátu svoj pokľudný raj.

Mne napríklad ponúkol mnohé možnosti zaplnenia voľného času. Ako kreatívne tak aj prakticky. Písanie do časopisu patrí k mojím špecialitám a kreslenie je mojím hobby, ktoré mi každý štvrtok spríjemní deň. Pondelky sú zaplnené školskými aktivitami a za ten jeden rok som spoznala zumbu i pilátes.

Ak sa aj napriek tomu nájdu žiaci, ktorým nazodpovedajú tieto aktivity, odporúčam i socializáciu pri spoločných internátnych aktivitách alebo spoločné varenie v kuchynke či chór. Pre tých veľmi praktických je tu tiež prvá pomoc. Z každého rožka troška, dalo by sa povedať.

Je skvelý pocit, keď po škole prídete do tepla vášho domova, no niektorí žiaci také pohodlie nemajú. Nemôžu si vyložiť nohy na gauč a nemajú mama-hotel hneď po ruke. V Petrovci ale

študenti vlastnia to šťastie, že sa internát stal ich druhým domovom. Tým pravým domovom, kde sa môžu schovať pred realitou a užít si spoločenský život so svojimi rovesníkmi.

Nela Mladenović 2.a

Edukatívno multikulturalno putovanie
2022. godina (23. oktobar – 29. oktobar)
Italiya

Kviz „Koliko se poznajemo“ kviz je istorijsko-etnološkog, te kulturološkog karaktera, koji se tradicionalno održava svake godine. Posle nešto kraće pauze, ove godine snimljen je 13. ciklus ovog takmičenja, u kome smo učestvovali i mi – učenici gimnazije „Jan Kolar“ sa domom učenika u Bačkom Petrovcu.

Samo takmičenje se sastoji iz tri kruga: kvalifikacionog, polufinalnog, te finalnog, koji je odlučio konačne pobednike, među kojima se našla i, upravo, naša škola.

Bez ranije pripreme, nekog plana ili odluke, po savetu (preporuci) Nacionalnog saveta, i gimnazija u Bačkom Petrovcu je oformila i prijavila četvoročlanu ekipu, koju su činili Emilija Vujačić (1.a), Branka Sevkić (1.c), Zoran Mitić (1.c) i Andrej Dudaš (2.a), a koju je za takmičenje pripremao profesor istorije Martin Širka... Tako je počela cela priča, cela saga i avantura od Sremskih Karlovaca do Rima.

Kao takmičar, svako od nas je dobio izabranu literaturu – po primerak knjige „Vojvođanski mozaik“, iz koje smo učili o najrazličitijim podacima vezanim za vojvođansko tle kroz istoriju, pa i za te teritorije danas. Naš prvi i osnovni plan bio je da uopšte pročitamo knjigu i na taj način saznamo nove istorijske, kulturološke i druge činjenice o narodima, koji žive u Vojvodini, o njihovoj tradiciji, praznicima, jezicima... Od početnog, skromnog cilja, shvatili smo da naš cilj može i da treba da bude mnogo veći od samog čitanja knjige, pogotovo kada smo same pripreme za kviz pomerili na ozbiljniji nivo.

Na kvalifikaciono takmičenje u Sremskim Karlovcima išli smo bez neke ambicije (da se plasiramo bilo gde). Bili smo opušteni, rasterećeni, i vodili smo se motom da smo tamo da se zabavimo, da naučimo nešto novo, ali i da se ne obrukamo. I upravo ta opuštenost nam je pomogla da budemo najuspešnija ekipa i da zauzmemo prvo mesto, čime smo se plasirali u polufinale kviza. Tada smo shvatili koliko zapravo vredimo i da naš cilj ne sme da se svede na puko čitanje, već na

postizanje nekih rezultata. Ova pobjeda dala nam je vetar u leđa – da prionemo na rad još više. Odlučili smo da damo svoj puni maksimum, i, naravno, da se ponovo ne obrukamo. Sve vreme nam je u glavi bila činjenica da smo mi zapravo predstavnici naše gimnazije, i da treba da je prezentujemo na najbolji mogući način... i to nas je malo uplašilo. Nije to ni malo lako.

Polufinale se snimalo u studiju Dunav na Petrovaradinu. Kamere, publika koju smo vodili sa sobom, oprema, saveti režije, mnogo dekoncentrišućih faktora nas je najpre sputavalo, ali to je, na sreću, trajalo kratko i ubrzo smo ponovo bili *svoji na svome* i krenuli smo da „osvojimo Petrovaradinsku tvrđavu“, u čemu smo i uspeli: u polufinalu smo osvojili prvo mesto... još jednom.

E, sad to već nije bila igra.

Biti u četiri najbolje škole u Vojvodini nije šala i to je veoma odgovorno. Počeo je da se javlja premor, trema, nervoza i pritisak.

Ulazimo u studio po klimavoj bini, zaslepljeni svetlima reflektora stajemo za svoj sto; pet igara... svaku treba odigrati najbolje moguće, a trema i nervoza su prisutni. Podaci iz *mozaika* su počeli da blede.

Istina, uložili smo veliki trud (sama činjenica da smo se pre finala već našli u četiri najuspešnije vojvođanske škole bila je ohrabrujuća), premda uspeli smo da osvojimo samo četvrto mesto, iako su razlike bile u nijansama. Naravno, mi smo bili i više nego zadovoljni, jer se uopšte nismo nadali takvom ishodu. Štaviše, dodatno nas je usrećio fakt da smo našoj školi odneli novčanu nagradu, a da smo mi, kao učenici, osvojili nagradno putovanje, koje je tada bilo iznenađenje. Mogli smo da idemo na raspust mirni i spokojni.

Počela je nova školska godina, o kvizu se nije govorilo, a mi smo polako počeli da zaboravljamo na naše iznenađenje. Zauzeti svakodnevnim obavezama, stajali smo zarobljeni u večnom krugu, koji se beskonačno ponavljao.

I kao grom iz vedra neba, 20. IX dobijamo poruku od profesora:

We are going to the Rome! Nagradno putovanje od 23. – 29.

Ne možemo da verujemo. Ostajemo šokirani i ne znamo da li da se radujemo, ili da ipak pričekamo prvi ponovni sastanak ekipe sa profesorom. Ubrzo smo shvatili da se na taj način ne bi poigravao sa decom, i euforija počinje. Krećemo na put: u svojim mislima, snovima, pričama i SMS porukama. Radost je neopisiva. Ne verujemo da ćemo nešto, što smo do tada gledali samo u knjigama i na fotografijama, uživo videti... osetiti... Kako je vreme promicalo, uzbuđenje je raslo, a dan, kada je put trebao da se realizuje, činio se kao da se nikada neće desiti. Ali desio se...

Stojimo iza zgrade AP Vojvodine i gledamo u autobus, koji se približava i staje na tik ispred nas, i mi u tom trenutku shvatamo da sve ono što se do tada činilo apstraktnim i dalekim, u tom trenutku (deliću sekunde) počinje, i traje...

Krećemo u avanturu!

Slavni autoput „Bratstva – jedinstva“, Beograd – Zagreb, Ljubljana u produžetku sa Trstom, Venecijom, i stižemo u mali gradić na obali Jadranskog mora Rimini, ušušcano, mirno mestašće, gde smo imali ceo dan slobodnog vremena. Po našoj želji i dogovoru, nezavisno od drugih ekipa, obišli smo stari rimski amfiteatar, dve crkve, pristanište, fontanu „Četiri konja“, svetionik, trg sa spomenikom Cezara, zamak *Sigismondo*, pa čak i lokalni stadion. Veoma prijatan smeštaj, plaža i dobra energija samo su ulepšali naš boravak u Riminiju, odakle smo sledećeg jutra, preko planina Apenini, putovali do prestonice Italije – centra kulture, umetnosti i istorijske kolevke Evrope – *Rima*. Sama pomisao na to da ćemo uskoro kročiti u taj grad, videti

Koloseum, Panteon, Fontanu di Trevi i druge znamenitosti, koje smo do tada gledali samo u udžbenicima iz istorije, podizala je nivo adrenalina u našim venama. Došavši u centar grada, odmah smo se našli okruženi antičkom arhitekturom, monumentalnim palatama, spomenicima i, naravno, fontanama. Turistička grupa se podelila na dve manje: jednu, koja se zaputila ka Crkvi Svetog Petra u lancima, odnosno drugu, u kojoj smo bili i mi, a koja je krenula glavnom kapijom Rima u najuži turistički centar. Najpre smo prošli maestralnim trgom *Piazza del Popolo* (Trg naroda (u stvari Trg topola)), na kom se nalaze veliki egipatski obelisk, koji je iz *Circus Maximus-a* premestio na trg papa Siks V, muzej velikog Leonarda da Vinčija, mnoge crkve i fontane. Ubrzo potom, naš put se nastavlja kroz karakteristične, uske italijanske uličice, gde posmatramo kuće i palate. Prolazimo ulicom *Marguta*, gde su svoje kuće, ateljee, ili jednostavno boravišta imali mnogi velikani poput Lista, Vagnera, Kloda Debisija, Federika Felinija i njegove supruge Đulijete Masini, a u kojoj je jedno vreme boravio i Pablo Pikaso, kao i akteri filma „Odmor (Praznik) u Rimu“: Gregori Pek i Odri Hepbern. Ta ulica odvela nas je do slavne Fontane di Trevi, monumentalne fontane sa velelepnim statuama iz rimske mitologije, reljefima i natpisima, za koju je vezana legenda da, ako se u nju ubaci novčić i zaželi želja, ona će se ispuniti, ako se nikome ne kaže. Nastavili smo ka ostacima rimskih foruma, jednom od sedam rimskih brežuljaka Kapitolu i ka simbolu Rima – Koloseumu, koji je, iako nismo mogli ući u njega, ostavio najsnažniji utisak na nas. Videti ga na svega nekoliko metara od svojih očiju bilo je neverovatno. Osećaj je prosto neopisiv. To se mora doživeti... Uveče smo bili smešteni u hotelu u Pavoni, mestu u blizini grada

Rima, gde smo nastavili da se međusobno zabavljamo i da uživamo. Tamo po prvi put bolje upoznajemo druge takmičare i njihove profesore, te stvaramo nova prijateljstva, što je, naravno, pored sticanja novih saznanja, cilj svakog putovanja.

Treći dan je bio rezervisan za obilazak najmanje države na svetu – Vatikana, koja se nalazi u centru Rima i koja je okružena gradom. Prisustvovali smo misi na Trgu Svetog Petra, koju je držao lično papa. Posle nje je usledio niz različitih parada i ceremonija. Jako sunce i gužva su nas naterali da se, posle određenog vremena, povučemo iz Vatikana i ostavimo našu grupu. Ovde završava jedna, istorijsko-umetnička, kulminacija našeg putovanja, ali počinje druga, životna kulminacija, koju ćemo verovatno dugo pamtiti.

Po preporuci i uz pomoć profesora, zaputili smo se ka Hadrijanovom mauzoleju. Usput smo ćaskali, pričali o umetnosti i istoriji, te pravili pauze za odmor. Ručali smo, a potom prošetali obalom Tibra, na kojoj su još 753. god.p.n.e braća Romul i Rem podigli Rim. Bilo je potrebno preći još mnogo, ali je naša volja bila snažna, pa tako ubrzo dolazimo do ostataka velikog *Circus Maximus-a*. I kao što glasi izreka „Sve teče“, a najbrže teče vreme, shvatili smo da smo u malom problemu. Želeli smo da vidimo Panteon, ali je vremena bilo dosta malo, jer smo za svega par sati trebali da se vratimo do Vatikana, gde je trebalo da nas sačeka autobus. Na sve to, umor je postajao sve veći. U jednom trenu, kao da nam je bilo dosta Rima. Ali nismo se predali... Uz pomoć lokalnih građana, uspeali smo da stignemo do stanice za metro, kojim smo se odvezli do hrama starorimskih bogova. Bili smo odista daleko od Vatikana i naše grupe, ali je vredelo. Bolovi u nogama i kazaljke, koje se istom brzinom kreću svugde, pa i u Rimu, nadjačali su naše ambicije. Tada smo shvatili da ćemo do Vatikana morati da idemo gradskim prevozom.

Kupili smo karte i čekali da dođe autobus neprestano gledajući na sat. Za sve naše postupke i odluke imali smo samo nekoliko sekundi. Toga dana smo se u velikoj meri obučili za život i za prepreke koje nas čekaju, kao i za ono „čega nema u udžbeniku“. U poslednjem, ali zaista **poslednjem** trenutku stigli smo do kapija Vatikana. Uspeli smo...

Firenca je bila naše sledeće odredište. U „Gradu cveća“ obišli smo palatu Pitti, prešli reku Arno preko mosta *Ponte vecchio*, u nastavku videli *Piazza della Signoria*, *Palazzo vecchio* i galeriju *Uffizi*, čijom svečanom alejom smo prošli i videli statue najznačajnijih Italijana, poput: Đota, da Vinčija, Donatela, Dantea, Petrarke, Makijavelija, Galilea, itd... Konačno, došli smo i do bisera grada, do građevine, koju smo svi željno iščekivali – katedrale *Santa Maria della Fiore*, zadivljujuće crkve sa krstionicom ispred sebe, prelepom fasadom i kulom sa zvonnicima. I ovaj

spomenik bio je samo jedan od onih, koje nam je bilo teško opisati. „Vau“, bilo je jedino, što smo uspjeli da ispljunemo, opčinjeni dimenzijama, fasadom, neprocenjivim delima, skulpturama, reljefima, prozorima i vratima, koja su dodatno uzdizala katedralu. Poslednja tačka u Firenci bila je, takođe divna, crkva *San Lorenzo* sa kapelom porodice Mediči, posle čega smo imali slobodno vreme, mada se nama toliko dopala crkva *della Fiore*, da su se neki od nas posle ručka vratili na trg i ostali da uživaju gledajući katedralu. Iz Firence smo otputovali u mesto Montecatini terme, gde se nalazio hotel u kome smo noćili poslednji put na putu.

Krajnji grad, možemo reći mirna i prijatna tačka na kraju ovog uzbudljivog multikulturalnog projekta, bio je gradić Padova u Severnoj Italiji, gde smo obišli trg *Prato della Valle*, Baziliku Svete Justine i Crkvu Svetog Antonija, koju smo, na našu veliku radost, mogli da vidimo i iznutra. Posvećena Svetom Antoniju – zaštitniku grada Padove, ova građevina je verovatno najznačajnija tačka u celom mestu. U njoj smo videli skulpture Donatela, freske i detalje, kao i grobnicu Svetog Antonija, pred kojom smo i zaželeli želje. Predveče smo se zaputili kući, ostavljajući Padovu, a i celu Italiju za sobom.

Na kraju, utisci su i više nego pozitivni. U ovim godinama mi smo obišli dobar deo Italije, upoznali kolevke istorije i umetnosti i videli mnoge građevine o kojima smo samo sanjali. Od želje da samo pročitamo „Vojvođanski mozaik“ i ne osramotimo školu i profesora, mi smo stigli do Rima, Firence i pape. Svaki grad, svaki spomenik i svaka cigla, ostavili su neki poseban utisak na svakoga od nas. Preko predivnog Riminija na obali mora, gde smo uživali u zalasku Sunca na keju, uzburkanih uličica Rima, trga u Vatikanu, preko Firence: malog, ali i te kako značajnog grada u Italiji, do mirne i pozitivno naelektrisane Padove, mi smo upoznali zapadnu kulturu i umetničko nasleđe tri epohe: antike, srednjeg veka i renesanse. Naučili smo mnogo toga novog iz istorije, ali i o životu uopšteno; kako se snaći i kako rešiti problem...

Ponekad sa nevericom gledam fotografije iz Rima. Osećaj je prelep. Sve to će nam još dugo stajati u srcu, jer se ovakvo iskustvo i prilika jave jednom u životu, i tada ga treba iskoristiti.

Sa druge strane, „Svi putevi vode u Rim“. Ko zna da nećemo možda još nekad u životu posetiti Rim, možda baš svo petoro zajedno, kao stara ekipa... Kako god da bude, nama ostaje da se trudimo i da učimo, jer se, kako nas je ovaj projekat naučio, znanje i te kako isplati.

Zoran Mitić 2.c

Materčina – jazyk, v ktorom snívam

Jazyk je základným prostriedkom komunikácie medzi ľuďmi. Od svojho vzniku až do dnešných dní človek mal neustálu potrebu komunikovať so svojím okolím. Najprv to bola gestikulácia – hovor pohybom. Časom sa rozvil jazyk. Dnes je na svete mnoho jazykov. Sú aj tie, ktoré sa viac nepoužívajú. Ale moja slovenčina – je to najkrajší jazyk na celom svete.

Keď rozmýšľam o slovenčine, cítim sa veľmi hrdo. Som Slovenka a môj materinský jazyk je slovenčina. Ona je jeden zo základných symbolov mojej osobnosti. Slovenčinu žijem, cítim, myslím, snívam. Hoci nežijem na Slovensku, ale tu vo Vojvodine, zachovali sme si našu slovenskú reč. Máme predškolskú ustanovizeň, základnú školu, folklórnu odbočku, kde si chránime našu slovenčinu a tradíciu. Na ten ju spôsob reprezentujeme a chránime pred zabudnutím. Minulosť je dôležitá. Bez budúcnosti nie je prítomnosť. Bez prítomnosti, nie je budúcnosť. Mnohí tvrdia, že je slovenčina ťažká a zložitá. Myslia tým na gramatiku. Pre mňa je to nie tak. Pre mňa je to najkrajší jazyk na svete. Preto som sa ja rozhodla prísť na Gymnázium Jána Kollára do Báčskeho Petrovca, aby som aj ďalej pokračovala so vzdelávaním v slovenskom jazyku. Ja ten jazyk milujem, má zvláštne miesto v mojom srdci. Keď počujem slovenskú pieseň – srdce sa mi zachveje, nohy samé zatančia čardáš po pazovsky, tak ako nás učili na folklóre. Je to milozvučný jazyk, vhodný na písanie najkrajších básní, na vyjadrovanie lásky. Cítil takto i Andrej Sládkovič a vznikla Marína:

“Možno mi tvojich úst sa odrieknuť,
možno mi ruku nedostať,
možno mi v diaľky žiaľne utieknuť,
možno mi nemilým ostať,
možno mi ústam smädcom umierať,
možno mi žialiť v samote,
možno mi život v púšťach zavierať,
možno mi nežiť v živote,
možno mi seba samého zhubiť: -
nemožno mi ťa neľúbiť!”

Povedzte – existuje niečo krajšie, dokonalejšie? Láska k Slovensku? Nikto to krajšie nenapísal ako Sládkovič v Detvane:

„Stojí vysoká, divá Poľana,
mať stará ohromných stínov,

pod ňou dedina Detvou volaná,
mať bujná vysokých synov:
či tých šarvancov Detvy ozrutných
Poľana na tých prsiach mohutných
nenosí a nenadája?”

Času je málo, slovenčina je zložitá. Na nej budem i tak tvrdo pracovať, slovenčina, to hrdo zneje!

A na záver, chcem povedať, že z celého srdca obdivujem krásu slovenčiny. Každé slovo slovenčiny je na svoj spôsob výnimočné a krásne. Každé slovo má svoju hodnotu. Tak ako človek potrebuje na život kyslík, tak aj národ potrebuje jazyk. Národ, ktorý nemá vlastný jazyk, je národ, ktorý stráca svoju identitu, ktorý potichu a pomaly mizne. Nie nadarmo rezonuje stáročia hymnické, hymna nám nedovolí, aby sa to stalo:

Nad Tatrou sa blýska, hromy divo bijú.
Zastavme ich bratia, veď sa ony stratia
Slováci ožijú...

Jelena Ardalová 3.a

Materinský jazyk

Tradícia a kultúra
je ľudská štruktúra.
Štruktúra nášho jazyka
je vyššia než klasika.
A jeho pevnina
- to je naša domovina.

Stanislav Krstovski 3.a

Materčina

/v duchu nadrealistov/

Matkovská

Domovská

Láskavá

Domorodá

Kľúčová

A kľúč je v nás

/ 3.a na hodine slovenčiny, 21. 2. 2023 v Medzinárodný deň materinského jazyka/

Prázdniny s knihou

(slohová práca odmenená Osobitnou cenou na výstave slohových a výtvarných prác pod názvom *Čítanie mi iba prospěje*, ktoré organizovala Knižnica Štefana Homolu v Báčskom Petrovci)

Zvíří... a je to tu. Prišiel spolu s letnou náladou aj ten dlhoočakávaný deň, 24. júna, keď školský zvonec zazvonil poslednýkrát v tom školskom roku. A my, žiaci, rozprchlí sme sa na všetky strany. Každý z nás sa vrátil do svojej dediny taký radostný a šťastný, plný prázdninovej eufórie plnej rôznych pestrofarebných plánov pre letné prázdniny, ktoré sa v tom okamihu mali iba začať.

Vedela som, že mi na prázdninách veru nudno nebude. Vediac, že som si zo školskej knižnice vypožičala kopy rôznych kníh z ľubovoľnej či povinnej literatúry, vrhla som sa do čítania a to sme ešte ani úplne nezavreli školskú bránu.

Dni sa už začínali pretekať s časom a moje aktivity sa rytmicky striedali s nimi. Už či to bola práca v záhrade, bicyklovanie, či oddych pri mori, no všetky dni mali niečo spoločné... Bol to ten vznešený okamih, keď sa mi do rúk konečne znovu dostala kniha, spolu s ktorou som v myšlienkach mohla cestovať časom a tak odísť do úplne iného, dávno už udiateho alebo iba nadchádzajúceho obdobia, do tých najzáhadnejších častí tuzemského literárneho univerza a chápania. Do iných pomerov a do hlbín cudzích osudov. Áno, spolucítila som s Matejom Bencúrom v cudzej vlasti, s láskou plnou trnia a vetrov Anny Kareninovej, s tým jej prenešťastným osudom a sebazhanobením, zničením...

Často mi bývalo smutno, ba aj clivo za knihou, ktorej som práve zavrela poslednú stranu, na ktorej ešte stále pevne stáli tie posledné slová, ktoré môžu príbehy a deje knihy prifarbiť opravdovo, a dať nám úplnú jej podobu vo všetkých farbách koloratúry. No ten pocit nostalgie za

knihou vo mne trvá až dovedy, kým ma iná kniha neočarí podobne a nemotivuje ma pátrať po poznaní jej obsahu.

Veru, každá z kníh má svoj skrytý odkaz, svoje ponaučenie, ktoré iba čaká na vhodnú chvíľu, aby bolo prezradené. Nie nadarmo sa hovorí, že kniha je človekovým najlepším priateľom. Áno, ľudia často vedia aj sklamať, uraziť, rozčúliť nás. Ba často dokážu aj zmeniť ich vlastnú knihu vyjadrujúcu postoj voči nám. No tie čierne litery skrášľujúce biely prázdny papier v mäkkom či tvrdom balení zostávajú navždy nezmenené.

I keď už prišiel koniec, keď môžem vziať knihu do rúk, pre mňa to je symbolom sviatka, pokoja... Pre mňa sú to znovu prázdniny.

Lucia Stajicová 2.a

Z nečitateľky sa stala čitateľka

Fantastický svet je pre mňa únikom. Vždy pri ňom zabudnem na ten bežný, normálny život plný krutej reality. Pre nás čitateľov nie je skutočný svet dostačujúci, preto sa obraciame na tie knižné.

Príčina môjho začiatku čítania bolo to, že reálny svet bol pre mňa veľmi ozajstný – veľmi reálny. Bolo ho priveľa. Verím, že u viacerých čitateľov je to tak isto alebo podobne. Kým som nevidela možnosť úniku zo svojej skutočnosti, bola som ako držaná v klietke. Ako skrytá pred niečím. Pred nejakou mojou súčasťou, o ktorej som nevedela, že ku mne patrí. O ktorej som nevedela, že ju vôbec môžem nejak využiť. Všetky fantastické predstavy, nereálne svety a vymyslené detské hry boli vždy iba v mojej mysli a nevedela som, že môžu byť vpísané aj v papieri, formované knižnými doskami, prebalom a tvrdým chrbátikom. Prelomový moment v mojom živote si úprimne presne nepamätám. Nepamätám si, ako som sa vôbec dopracovala k čítaniu kníh. Nepamätám si, kto mi vnukol tento nápad alebo či to bolo spontánne rozhodnutie, no to, čo si pamätám je, že moje prvé *fantasy* knihy boli séria od autorky *Stephanie Meyer – Twilight*. Prosím, bez odsudzovania, lebo už viem, že táto séria je dosť kontroverzná téma v knihomol'skom svete, takže, prosím, čítajte ďalej. Každý z nás musí niekde začať a ja som odštartovala tu. Toto boli knihy, ktoré zahájili môj čítací *challenge*. Teraz môžem pyšne vyhlásiť, že čítam okolo šesťdesiat kníh ročne a ani jedna z nich nie je na štýl *Twilight-u*.

Môj vkus na knihy i štýl čítania sa neskutočne zmenil a ukázal mi tú pravú cestu, ako sa dostať do mojej vysnívanej reality. Celá moja knižná výprava ma doviedla do tohto dnešného bodu,

kde viem, ako si správne vybrať knihu podľa môjho záujmu a aktuálnej nálady. Knihy sa stali moji papieroví spoločníci v mnohých situáciách. Stránky ma vždy prenesú do nových svetov a otvoria portály mojej mysle, kde si fantázia žije svojím životom. Tiež som si vedomá toho, že ako je každý človek iný, aj knihomoli majú svoje špeciálne úchylky. Zatiaľ, čo niektorí zostávajú vo svetoch plných vrážd, strachu, romantiky, klasiky alebo smiechu, ja si vychutnávam svet mágie, férov, elfov a drakov, no nepohrdnem ani tými tragickými koncami, kde zostanete s otvorenými ústami a chcete knihu hodiť o stenu. Vďaka tomuto *upgradu* som zistila, že na našej Zemi existujú veľké komunity čitateľov, ktorí spolu so mnou spoznávajú krásy stránok a môžeme tak spolu zdieľať našu lásku ku knihám.

Nela Mladenović 2.a

Z nečitateľky sa stala čitateľka

Raz, keď som vošla do knižnice, nevedela som, ktorú knihu si chcem vybrať. Dlho som chodila po knižnici, ale nič ma neoslovilo a preto som šla za knihovničkou, s ktorou som sa chcela poradiť o voľbe knihy. Ukazovala mi knihu, ktorá bola pomerne hrubá. Najprv som si nebola istá, či je to kniha pre mňa, keďže ma nebavili takéto hrubé knihy. Knihovnička mi hovorila, že je to podľa nej veľmi zaujímavá kniha s misterióznymi a nevysvetliteľnými príbehmi. Ešte nikdy predtým som nečítala knihu takéhoto typu, ale povedala som si, že skúsím prečítať aj niečo také.

Hneď, keď som prišla domov, pustila som sa do knihy. Bola to mimochodom kniha po slovensky, v ktorej sa autor pokúša vysvetliť záhady zmiznutých ľudí v určitej oblasti Slovenska. Kniha ma pohltila natoľko, že som ju prečítala počas niekoľkých dní. Keďže je to kniha písaná podľa pravdivého príbehu, hneď som si o nej prečítala aj nejaké recenzie na internete a pochopila som, že táto kniha bola naozaj dobrá voľba. Zistila som, že ma čítanie pomaly začína baviť, takže som si vzala knihu z police a začala čítať. Hneď, ako som si prečítala prvú stranu, veľmi ma zaujala. Bola to kniha o budovaní sebavedomia a plná povzbudzujúcich citátov.

Myslím si, že by si každý mal nájsť aspoň nejaký vzťah s čítaním a prečítať čo najviac kníh.

Sara Andrášiková 4.a

Prázdniny s knihou

Keď prišlo leto, najviac som sa tešila na to, že sa konečne budem môcť venovať veciam, ktoré rada robím. Jedna z tých vecí je čítanie. Už v prvé dni prázdnin som navštívila našu Knižnicu Štefana Homolu. Najviac ma zaujímajú romány, ale občas si prečítam aj iné literárne žánre.

Podišla som ku policiam, kde sú uložené knihy mojej obľúbenej spisovateľky, Jane Austen. Uvedomila som si, že som väčšinu z jej kníh prečítala, ale len teraz som si všimla jednu z nich. Bol to jej denník. Bola som veľmi zvedavá na osobný život tejto ženy, lebo ma v každej jej knihe ohromil jej spôsob a štýl písania a myslenia. Bola to žena, ktorá sa v 19. storočí opovážila inak konať ako jej nakladalo okolie. Už prvé strany ma veľmi zaujali. Bola to kniha zostavená z listov, ktoré písala svojim blízkym a najmä svojej sestre. Písala o tom, ako po jej otcovej smrti sa so svojou rodinou dostala do veľkej finančnej krízy. O nejaký čas dostala ponuku pre manželstvo, ktorú ťažkým srdcom odmietla, lebo by tým manželstvom mohla pomôcť svojej rodine, ale v tej istej chvíli aj zničiť svoje šťastie, sebahodnotu a kreativitu. Okrem jej blízkych, ľudia ju nepodporovali v jej ambíciách písania románov preto, že bola žena a romány ešte neboli veľmi populárne. Zamilovala sa iba raz do človeka, ktorý mal dohodnuté manželstvo s inou už skôr. Bola to silná, ale nešťastná láska. On jej pomohol v jej kariére, po ktorej túžila, aj keď sa jej knihy stali známe roky po jej smrti. Jane Austen sa nikdy nevydala, lebo sľúbila sebe, že nikdy nevstúpi do manželstva bez lásky. Zostala žiť so svojou milovanou sestrou, pri ktorej aj umrela.

Po prečítaní spomínanej knihy som si túto spisovateľku ešte viac obľúbila a porozumela hlbšie inšpiráciám, ideám a témam v jej najznámejších dielach.

Simona Ďuričová 4.a

Ja v zrkadle

Zmýlená som. Nemôžem rozprávať, informácie len prichádzajú. Neprestávajú prichádzať. Ako keby som videla svetlo, a vlastne je tma.

Ako keby niečo kvitlo, a vlastne všetko horí.

Akoby som to nebola ja. Toto je niečo iné, ako nejaký iný rozmer. Všetko je akési melancholické. Ako keby to niečo hovorilo pravdu, a nikto ho nechce počúvať.

Chce utiecť pred pravdou, no tá ho dobieha.

Chce vidieť bielu farbu, a vlastne sa pozerá do čierna. V tej dimenzii je všetko akosi inak. Od bezmocnosti po nejakú agóniu. Od slz po dusenie. Od príšery k bezduchosti. Pozerám, ale ako keby som nič nevidela. Všetko je akosi príliš skutočné pre môj neskutočný svet.

To niečo akoby chcelo rozprávať, ale nemôže, lebo má na ústach neviditeľnú pásku. To niečo ako keby bolo umelcom, ale nemaľuje. To niečo hovorí realisticky, ale všetci počujú vtip.

To niečo som vlastne ja s mojou mysl'ou v zrkadle.

Jasmina Jovankovičová 1.a

Treba sa ponárať do minulosti, aby sme jasnejšie videli cestičku našej budúcnosti

(práca zaslaná na literárny súbeh Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko)

Známe meno spisovateľa, učiteľa, kantora, veľkého priaznivca Slovanov a Európanov stretali a budú stretať mladšie i staršie generácie. Či už si prečítali niektoré z jeho diel, chodili do základnej školy, ktorá je podľa neho pomenovaná alebo poznali jeho publikačnú činnosť, vedia, že to bol zvláštny človek. Narodený bol v Liptovskom Jáne, ale spolovice bol Selenčan a spolovice Petrovčan. Náš človek, baťko Čajak. V Petrovci už takmer nežijú ľudia, ktorí ho poznali. No ja o jednej takej osobe viem. Keďže som bola zvedavá, navštívila som ju, aby mi povedala čosi viac o tomto človekovi, niečo, čo málokto vie.

T.F.: „Ako sa Ján Čajak dostal do Petrovca, akou príležitosťou, kto ho pozval?“

Spisovateľka Viera Benková: „Čajak najprv prišiel do Selenče za cirkevného učiteľa-kantora a keďže sa poznal s učiteľom Šiškom, nuž spolu zavítali do Petrovca v roku 1899 na pozvanie kňaza Mrvu. Petrovec bolo vtedy otvorenejšie a väčšie centrum vtedajších Slovákov. Obaja dostali miesta ako evanjelickí kantori učitelia.“

T.F.: „Ako sa Čajak vynašiel v Petrovci, čím sa zaoberal vo voľnom čase?“

V.B.: „Čajak ako učiteľ bol skromný človek, už v detstve zostal sirota a o dosť toho sa musel potrápiť sám. Poznal dušu slovenského ľudu. Veľmi rád sa priatelil s ľuďom a Petrovčania ho radi privítali na zabíjačkách, keď sa spolu s kňazom Mrvom dozvedali mnohé udalosti z

minulosti a najmä o boji za obstatie a o boji o slovenčinu proti maďarizácii. Tu sa charakter dedinčanov najlepšie pozná. O tomto viem od môjho otca Pavla Benku (nar.1895), ktorý dobre poznal život petrovských učiteľov.”

T.F.: „Kde býval Ján Čajak s rodinou?”

V.B.: „Býval v skromnom domci na začiatku tzv. Psej ulice, dnešnej ulice Leva Tolstého. Bola to niekdajšia Husákova škola. Škola bola vybudovaná v humne, za Mikovým salašom, ktorý cirkev odkúpila a v roku 1860 sa začala výstavba novej cirkevnej školy. V nej predtým pracoval učiteľ Huság, podľa neho škola dostala aj pomenovanie. Sem sa teda nast'ahoval baťko Čajak a v nej býval celé roky, neskoršie sa však pres'ahoval na súkromie vedľa školskej budovy do podnájmu a tu zotrval až do smrti roku 1944.”

T.F.: „Jestvuje tá budova i dnes?”

V.B.: „Dnes budova Čajakovej školy zostala z tých prvých cirkevných škôl ako najstaršia, lebo tú skutočne najstaršiu budovu školy pri kostole zbúrali a na tom mieste je Dom zdravia a obytná budova s lekárňou. Čajakovou školou sa Petrovčania nemôžu pochváliť, lebo je v súčasnom čase budova v dezolátnom stave, čo je obrovská škoda.”

T.F.: „Čajak ako kultúrny dejateľ...”

V.B.: „Čajak sa snažil pozdvihnúť Petrovec aj kontaktmi so srbskou kultúrou, preložil aj malé dejiny srbskej literatúry, lebo vedel, že mnohí srbskí žiaci sa školili v Uhorsku. S týmto súvisí aj priateľstvo dvoch veľkých národovcov, Srba a Slováka – Karadžića a Štúra, neskôr Jovanovića Zmaja a Hurbana. Je jedným zo zakladateľov speváckych a cirkevných zborov, predvojnovnej knižnice, zakladateľ literárneho časopisu Nový život, detského časopisu Zornička, novín a knihtlačiarne. Venoval sa Nedeľnej škole a zaslúžil sa o založenie petrovského gymnázia.”

T.F.: „Čajakove literárne diela nadväzovali na kritický realizmus.”

V.B.: „Literárne sa začal prejavovať poviedkami na Slovensku, na čo vplývalo aj jeho rodinné zázemie. U nás si dlho hľadal vhodnú tému, ale spoznať tunajšieho človeka – Dolnozemca mu nebolo ľahko. Jednak preto, lebo vyrástol a dospel v Liptovskom Jáne, študoval na Slovensku a keď prišiel medzi nás bol už formovaným spisovateľom. Ale aby spoznal povahové črty Dolnozemca, jeho zvláštnosti a dušu, Čajak podnikal tvorivé vychádzky na blízky petrovský kanál, posedenia s ľuďmi na tradičné sviatky a takto spoznával dolnozemskú povahu nášho človeka. Návštevy dediny a kanála boli u neho priam sviatkom, prechádzal sa vždy s notesíkom vo vrecku a nikdy nepozabudol so zapisovaním námetov, nových slov či írečitých

výrazov nášho nárečia. Inšpirovali ho tunajší Slováci a ich patrijarchálny a uzavretý život. Mnohé poviedky a nielen humoristické sú aj dnes veľkým dobrým zrkadlom o nás v tom čase. Sen Jána Čajaka st. bolo napísať román z meštiackeho prostredia, čo aj urobil vydaním Rodiny Rovesných. Keby nebolo Čajakových prác, ktovie kam by sa naša kultúra a literatúra dostali. Či by sme dosiahli to, čo dnes dosahujeme a na čo sme hrdí.”

T.F.: „V jeho literárnych stopách pokračoval syn Ján Čajak ml., dcéra Adela Čajaková-Petrovičová. Cítite aj vy nejakú prepojenosť s Čajakom? Poznali ste ho aj osobne?”

V.B.: „Mala som päť rokov, keď Čajak umrel, nedožil sa slobody po druhej svetovej vojne, po ktorej tak veľmi túžil. Najviac si na neho spomínam z rozprávok môjho otca, ale aj od dcéry učiteľa Šišku, ktorá bola mojou učiteľkou. Takže sa to prepájalo v našich rodinách. Moja tvorba nenadväzuje priamo na jeho tvorbu, ale iba odkazom na prostredie najmä v mojej prvej tvorivej fáze. Od mala som počúvala, o čom sa starší ľudia na zabíjačkách radili, o čom debatovali a vďaka tomu som spoznala dušu nášho ľudu. Dnes mobilné telefóny sú v mnohom dobré, ale i znemožňujú ľudskú komunikáciu a bez tej niet ani literatúry a umenia vôbec.”

Tento jednoduchý človek sa celý život snažil vrátiť láskavosť a dôveru, ktorú mu Petrovčania preukázali. Musíme uznať, že ako dnes, tak aj v tom čase, literatúra a kultúra bola srdcovou záležitosťou iba hrstky ľudí, ktorí dobre vedeli, že iba ňou, teda písaným slovom a vôbec tvorbou sa možno presadiť vo svete, čo baťko Čajak smerodajne robil. Vďaka mu za nesebeckú prácu. Veľká vďaka patrí aj pani spisovateľke za jej ochotu zaspomínať si na dávnozašlé časy.

Tatiana Filipovičová 1.a

Yin a Yang

(slohová práca odmenená prvou cenou na literárnom súbehu Čo dokáže pekné slovo)

Hovoria, že protiklady sa prit'ahujú. Všetko má dve strany, dva konce.

Vo všetkom čiernom je kúsok bieleho. Vo všetkom bielom je kúsok čierneho. Aspoň doň začrie. Nič nie je čisté. Nič nie je stopercentné. Všetko čierne môže obelieť ak je nadostač vôle a snáh. Keď je nadostač motivácie, všetko zlé sa môže stať dobrým. Každý zločinec je zločinec so svojším dôvodom. Každý nepriateľ prežil niečo nepríjemné, čo ho začiernilo, posunulo bližšie k čiernemu. Každý má hlavne ťažký život a urobí zlé rozhodnutia, schybní a nenapraví. Vyberá si

stranu, kde slnko nesvieti. V rozprávkach vždy ide o to, aby sa z toho čierneho dalo vydobýť čo len kúsok z toho bieleho. Čistoty, dobroty, šťastia. Všetci tí zlí hlboko v sebe majú čo len štipku ľudskosti. Tichý hlások svojho pravého ja, ktorý zahrabali niekam, odmietajúc počúvnuť ho. Po čase sa ten slabý hlások stane hlasom a potom krikom. A potom sa stane zázrak a ten teraz už mocný hlas prevládne nad zlom. Čierne si vymení miesto s bielym. V knihách sa píše, že zostane len malá tmavá bodka v jasnej čistote. Iba jedno zrnko piesku na celej plži. Iba jedna kvapka v oceáne. Iba tá najmenšia hviezda neistoty v celom vesmíre krásnych odrazov. Až kým tú bodku nebude vidno. Aj keď je možnosť iba na deväťdesiatdeväť percent, nádej, že niekedy sa premení na sto percent, je dostatočná. Väčšina je dostatočná.

No v prírode musí byť rovnováha. Nemôže byť niečoho viac než ostatného aj napriek našim želaniam. Musí existovať to čierne, aby sme si vedeli uctievať to biele. Musí byť Yin a Yang.

Helena Štrbová 3.a

Záhľadné klopanie

(slohová práca odmenená druhou cenou na literárnom súbehu Čo dokáže pekné slovo)

Počula klopanie na dvere, vytrvalé a hlasné. Cudzincova ruka neúnavne klopala po drevenej zárubni. Po celom dome sa ozývali tupé údery. Ich ozveny prešli chodbami a našli cestu do jej izby. Pokojne sedela v kresle pri krbe. Oheň jemne praskal a zohrieval jej uzímené ruky. Bezvýrazne hľadela pred seba, nevšímajúc si vytrvalého návštevníka. Spolu s klopaním sa jej zrýchľoval tep. Nechcela sa ozvať. Pred mnohými rokmi by ho túžobne očakávala a tešila sa z každého náhodného okoloidúceho. Každý deň vstávala s túžbou, aby sa on objavil na jej prahu. Každý deň. Každú noc zaspávala s trpkou chuťou smútku, pretože jej želania sa nesplnili.

„Bol navždy preč“, hovorilo jej zranené srdce. Napriek tomu čakala naňho. Vedela, že každý smútok sa raz skončí. Po čase ju šedivé vlasy a nespočetné množstvo zím presvedčili o opaku. Nevedela, ako ďalej, nevedela ho nechať za sebou a pokračovať. Ako žiť bez jeho bozkov? Ako dýchať bez jeho náručia? Často sa jej sníval sen. V ňom bola vtáčikom, krásnym vtáčikom s farebným perím a nežným volaním. Lietala ponad kopce a roviny, moria a oceány, až nakoniec pristála na jeho ramene. A v tej chvíli, keď jej srdce bolo pokojné, zrazu sa prebudila. Prebudila sa v studenej, prázdnej posteli... Sama čakala na rána, sama vypínala deň. Sama skrze sľubu, ktorý jej

bol daný. Daný a zanedbaný. Jej smútok sa často dal utíšiť iba opätovným čítaním jeho listov. Jeho hlas jej šepkal sladké slová a dával sľuby. Dával nádej, že čoskoro zotrie jej slzy a vráti úsmev na jej tvár. A vrátil sa.

Po mnohých rokoch vstúpil na jej usadlosť. Pred ním sa mihali obrazy ich mladosti. Bežali spolu s poprepletanými prstami po orosenej tráve osvetlenej prvými slnečnými lúčmi. Ich mladé tváre sa neustále usmievali. Teraz je to trochu iné. Ich tváre teraz zdobia vrásky a znaky rokov smútku a utrpenia. Dúfal však, že ich srdcia zostali rovnaké, že ich láska nezostarla a že nie je unavená. Nebola. Bol si tým istý vo chvíli, keď sa dvere so škrípaním otvorili a ukázali mu jej tvár. Keď ho uvidela, po jej tvári prešla nevysvetliteľná žiara. Objala ho a presvedčila samu seba, že to nebola krutá hra jej mysle, že to nebola ilúzia. Nie, nebola.

Bol to jej sľúbený ráj.

Marcela Gániová 3.b

Rebelantka

(slohová práca odmenená druhou cenou na literárnom súbehu Čo dokáže pekné slovo)

Čo je pojem rebelant? Čo si predstavíme pod pojmom zrušiť systém? Čo chápeme vôbec pod slovom systém? A čo ak som ja rebelantka? Znamená to potom, že ostatní sú stúpenkami systému?

Viem si predstaviť, že každý z nás si pod pojmom rebelant predstavuje niečo iné. Ako som zistila, niektorí dospelí si predstavujú –násťročného človeka, ktorý sa dennodenne háda s rodičmi, ale čo je slovo rebelant v hlbšom slova zmysle?

Pozrime sa na to z inej strany. Rebelant je podľa nás niekto, kto sa postaví proti systému, však? Ale nie je ten niekto potom iba zástancom svojho názoru? Rebelant je niekto, kto podniká akcie voči pravidlám a porúša ich, nie je tak? Ale čo ak sú tie pravidlá nelogické a rebelant je v skutočnosti revolucionár?

Rebelant – burič, poburovateľ, vzbúrenec

Synonymá sú veľmi znepokojujúce a na prvý pohľad negatívne, ale čo sa nám spája so slovami rebélia, rebelantstvo, revolúcia a pod? Tieto spojitosti v našich myšliach nemajú negatívny význam. Priznajte, že vždy sa Vám v podvedomí zobrazí obraz nahnevaných ľudí, ktorí bojujú za

svoje práva alebo potreby. Nezabúdajme, že aj to sú rebelanti. Z opačnej strany, sami z histórie vieme, že niektoré revolúcie a rebelantstvá nedopadli najlepšie. Hovorím tu o dvoch najväčších svetových vojnách v našich dejinách a o tom, že aj tí ľudia boli stále len rebelanti – vzbúrení voči systému. Stále to boli len obyčajní ľudia v domnienke, že nastolia nový, lepší systém.

Ukážky rebelantstva vidíme všade vo svete, sme svedkami mnohých poburujúcich faktorov a nezmyselných zákonov. Sme poslucháči médií, ktoré nám servírujú svoje pravdy a my sme im ochotní veriť. Sme niekedy totiž príliš unavení zo života a krutá pravda vychádza jedným uchom dnu a druhým von.

Porušovanie pravidiel nie je správne a ani ja nie som zástancom ich porušovania, ale tieto pravidlá boli vymyslené systémom bez akéhokoľvek nášho povolenia, preto si myslím, že byť rebelantom a obuť si posledný školský deň papuče do školy nie je zas až tak poburujúce, ako nám to bolo prezentované.

Treba mať poriadok v pravidlách, ale vedieť, kedy ich možno obísť, učiť sa z chýb, ktoré budeme robiť neustále bez ohľadu na vek a naslúchať zdravému rozumu a slušne povedať Náš názor. Keď sa ale prakticky pozrieme na to, čo som teraz napísala, vymenovala, nie je všetko povolené pravidlami, takže ak s týmito myšlienkami súhlasíte, znamená to, že ste rebelanti?

Nela Mladenović 2.a

Človek, ktorého obdivujem

(slohová práca odmenená Špeciálnou cenou na literárnom súbehu Čo dokáže pekné slovo)

Podľa mňa by si na túto tému niekto zvolil svoju mamu, otca alebo svoju obľúbenú celebritu, ale pre mňa je to moja najlepšia kamarátka Mart'a. Písal sa rok 2010, keď sme sa z Oravy presťahovali na južnú Moravu, presnejšie teda do malého mestečka Bzenca, ktoré sa nachádza kúsok od Veselí nad Moravou, kde som potom bývala ďalších dvanásť rokov. S Mart'ou sme sa poznali už v škôlke, ja som bola v triede „kuřátka“ a ona v „hvězdičkách“. Ako roky plynuli ďalej, tak prišla škola, tam sme boli spolu v triede a začali sme sa aj pomaly spolu kamarátiť. Podľa mňa sme sa začali najviac kamarátiť okolo roku 2019, keď sme boli v šiestej triede. Po čase sa z nás začali stávať najlepšie kamarátky a ona mi bola veľká opora a stále aj je počas zlých období.

Mart'a je dievča ako každé iné. Má dlhé hnedé vlasy, ktoré najčastejšie nosieva v cope. Tvár má guľatú, hnedé veľké oči plné radosti a malý nos s malou, ale veľmi ukecanou pusou. Má vcelku vysokú, zhruba 170 centimetrovú postavu športového typu. Veľmi rada športuje a jej snom je, aby sa stala policajným psovodom. Mart'a je veľmi milá, hodná, obetavá a trošičku šialená osoba, podľa mňa presne skrze toho sme najlepšie kamarátky. Snaží sa mi vždy pomôcť, ale nie len mne, ale aj všetkým ostatným. Za tohto človeka by som dala bez problémov ruku do ohňa.

No najviac sme sa začali kamarátiť počas obdobia pandémie Covid-19, kedy sme si pomáhali pri škole a učení. Časom sa stalo našou tradíciou každý deň spolu volať a pomáhať si. Počas korony som mala také ťažšie obdobie a vďaka nej sa to čoraz väčšmi zlepšovalo. Keď korona nejako privizórne skončila, teda nejako okolo júna roku 2021, začali sme spolu chodiť von, do školy, zahrať si volejbal atď. V škole sme robili ešte viac blbostí. Tento rok, keď som sa dozvedela, že sa sťahujem preč, tak ju to celkom dostalo. Snažili sme sa, aby náš každý deň bol ako posledný. Každý deň sme sa spolu smiali, robili hlúposti a snažili sme sa spolu tráviť čo najviac času.

Úprimne, odchod z Česka pre mňa bol veľmi ťažký hlavne kvôli tomu, že sa už nemám s kým tak veľmi smiať. Našou novou tradíciou je volávať si spolu každý piatok a v jednu sobotu sme sa konečne i uvideli, lebo som si bola vybavovať doklady v Česku.

Budem sa teraz opakovať, ale Mart'a je pre mňa ten človek, ktorého obdivujem a je pre mňa veľmi dôležitá. Veľmi som za ňu vďačná. Ani slovami sa to nedá popísať. Mart'a je fakt človek, na ktorého len tak nezabudnem.

A prečo ju vlastne obdivujem? Preto, lebo to so mnou dokáže vydržať a tiež preto, že ma neopustila ako väčšina kamarátov. Vďaka tomu, že som sa odsťahovala, som zistila som, kto bol ten pravý kamarát a kto nie. Nieкого ako je Mart'a by mal mať v živote každý.

Karolína Horvátová 1.a

Stará fotografia

Fotografie zvečňujú naše najlepšie chvíle, momenty, na ktoré si chceme navždy pamätať. Ľudí, na ktorých si chceme navždy pamätať.

Vždy som s láskou chodievala k pramamičke. Bola to otcova starká, no so mnou sa rozprávala akoby bola mojou rovesníčkou a zároveň najlepšou kamarátkou. Hodiny sme sedávali, pili kávu alebo čaj až do neskorých hodín. Všimla som si, že na regáli stojí starý rámik s ešte staršou

fotografiou mladej ženy a muža. Keďže sme sa často rozprávali o láske, myslela som si, že je to mojej starkin otec. Usmiala sa, uvarila mi harmančekový čaj a začala rozprávať.

Povedala, že to bol muž, pre ktorého by dala aj to posledné, človek, s ktorým si rozdelila šťastie a smútok. No nebola to jej prvá láska. Bol to jej brat. V jej očiach sa stvorili náznaky slz. „ Mala som sedemnášť a on devätnášť rokov, keď poštou prišla modrá koverta. Bola pre neho. Šťastný ju otvoril a keď prečítal jej obsah, výraz tváre sa mu celkom zmenil. Vyzeral akoby mu išlo o život. Nebola som ďaleko od pravdy. Bola to pozvánka do vojny. Mal štiridsaťosem hodín na to, aby sa pripravil a šiel bojovať. Bol to jeden z najťažších dní pre celú rodinu.“ Cez hmlu v očiach mi povedala, ako si vtedy myslela, že nedožije nič horšie. Mnohí odišli do vojny, málokto sa vrátil. Už v nasledovný deň bol povinný odísť. „ Na zlé obdobia života obyčajne zabúdame, zatvárame ich hlboko do zásuvky, aby sme sa nemuseli na ne pozeráť. Ja si ten deň pamätám akoby bol včera. Šesťdesiatpäť rokov s ním žijem.“ Bolo 17. februára, povedala, keď poslednýkrát uvidela svojho brata. Niekoľkokrát im poslal list, v každom znel zúfale. Keď od posledného listu ubehli presne tri mesiace, začuli ťažké klopanie na dverách. Bol to jeho najlepší kamarát s očividnými ranami po celom tele. Bol oblečený do vojenskej uniformy, keď si z hlavy sňal čiapku. Vyjadril sústrasť. Devätnášťročný chlapec zahynul, kým sa pokúšal zachrániť zraneného kamaráta. Z pramamičkiných očí tiekli slzy. Bol to deň, ktorého sa všetci obávali. Prišiel nezahlasený a nik nebol naň pripravený. „ Vtedy som si uvedomila, že deň, keď mu prišla pozvánka, nebol ani blízko môjmu najhoršiemu. Ani najväčšiemu nepriateľovi by som neželala cítiť ten pocit, žiť ten deň. Nemohli sme mu ani len pripraviť pohreb, aký si zaslúžil, lebo sme nevedeli, kde zostal ležať. Napriek všetkému, som na neho veľmi pyšná, zahynul ako hrdina.“

Prešlo asi štyridsať minút, kým sa pramamička upokojila a chcela mi dopovedať. Tá stará fotografia, ktorá stojí pri krásnych nových dekoráciách, bola urobená v deň, keď pramamička poslednýkrát počula hlas svojho brata a o tom ani nevedela. Tá fotografia je jediná spomienka, ktorá jej zostala. Dnes má čestné miesto na mojej policičke.

Helena Štrbová 3.a

Chlapec mojich snov

Jesenné, zarmútené nebo bolo prvým ukazovateľom na nečas, ktorý sa chystal. Jas slnečných lúčov čoraz viac bledol a vietor zosilnieval. Iba jedny azúrové oči vynímali sa z tohto achromatického prostredia.

Svojou krásou vrhli by tieň i na smaragdy. Ani som si nepomyslela, že práve tie oči mi osvietia život. Podal si mi ruku a povedal svoje meno. Meno, ktoré dnes každodenne preklínam. Stáli sme sami pod strieškou starej autobusovej zastávky. Počasie sa menilo, slnko sa strácalo, no úsmev z mojej tváre nie. Bol si neskutočný. V tebe boli zhrnuté všetky vlastnosti, po ktorých som túžila. Bol si vtipný, obozretný, nežný a pôvabný. Očaril si moje srdce a navždy si sa vrezal do neho. Nevedela som vtedy, že si vlastne kat v rúchu anjela. Ako by i mohla vedieť? Bol si perfekcia, stelesnenie krásy a čas s tebou utópia. Každé ráno stretávali sme sa na rovnakej zastávke. Každé ráno priniesol si mi šálku teplej kávy. Najprv si ma zmýlil. Nemohla som ťa prekuknúť. Chcel si ma milovať, či zničiť? I dnes sa mi tá otázka celé noci túla v myšlienkách, odohnáva mi sen z očí. Čas plynul, zblížili sme sa. Rýchlo sme pochopili, že máme rovnaké záľuby. I ty si miloval vôňu nových kníh a textúru ich pargamienu. Aj ty si bol vášnivým fanatikom klasickej hudby. Mohli sme o nej diskutovať celé hodiny. Nikdy som ti však neprezradila, že tvoj hlas bol mojou obľúbenou skladbou, ktorú by som mohla večne počúvať. No možno si si to i všimol. Nedarilo sa mi prikryť emócie, obzvlášť, keď som bola v tvojom naručí. Prvý bozk darovala som tebe, najtemnejšie tajomstvá prezradila som tebe, moje prvé slzy boli skrze teba... Rovnako dobre ako sa pamätám na deň, keď sme sa spoznali, pamätám sa i na to, keď sme sa rozišli. Deň, keď si pustil moju ruku a zmizol nechávajúc ma samu vo víre žiaľu. Deň, keď si z našej ľúbostnej rozprávky urobil tragédiu. Deň, keď som podľahla ranám...Vtedy sa v твоjich očiach nenazerali slzy, v tvojom hlase nebolo boľasti. Zabudol si na všetky tie krásne, spoločne strávené chvíle? Tak málo ti znamenali? Znamenali ti vôbec?

Bol si chlapcom mojich snov. Bol i zostal. Moje srdce ešte nezahojilo rany, ešte si ťa pamätá a ešte za tebou narieka. No ty jeho náreky nepočuješ... Márne ťa volá späť, viem, že sa na jeho prosby neozveš.

Marcela Gániová 3.b

Alchymia jesene

Zlato, presný a nikdy ukončený predpoklad cieľu alchymistov, ma v tejto chvíli objíma. Svet vyzerá, akoby ho kúzelník začaroval a teraz zo všetkých strán žiari zlatistý odlesk.

Jeseň je obdobie, ktoré sa väčšinou viaže so smútkom a utrpením, príroda tlmí a pripravuje sa na obdobie odpočinku. Avšak pri vedomí, že každý koniec ma nový začiatok. Samotný ten proces odumierania je nádherný. Príroda je ako naprogramovaná. Každý lístok, každý vlások trávy má určenú presnú chvíľu, kedy sa má začať meniť, aj alchymisti sa pokúšali určiť tú unikátnu chvíľu, kedy by sa kov mal zmeniť na zlato. So zmenou okolia sa mení aj naša nálada. Niektorých ľudí jeseň teší a pre niektorých je ona depresívna. Osobne si myslím, že je jeseň vtipná. Nikdy nevieme, čo máme od nej očakávať a ona nás neustále dokáže prekvapiť niečím novým.

Vcelku, prvý dojem je pochmúrny, avšak i alchymisti videli v sivom a tvrdom kove potenciál pre zlato. Všetko závisí od toho, ako človek vníma a chápe svet.

Andrea Javorníková 3.a

Obdobie, keď som sa naučila lietať

„No, len sa pozri na to krásne dievčatko! Aké je milé. Podívaj sa na tie krásne oči! Počuj ako krásne spieva, tančí. Ako víla.“ Takéto slová som často počula z úst starších žien hovoriť o mne, o mojej mame a starej mame. To malé dievčatko som bola ja. A v okamihu všetko sa zmenilo. Nie som viacej dievčatko, ale sa hneď stanem dospelou osobou.

Nie som si istá, kedy prišlo k tej zmene. Asi po skončení základnej školy a vtedy, keď som sa rozhodla zapísať sa do gymnázia v Báčskom Petrovci. Začal sa nový školský rok a mojím domovom sa stal žiacky domov. Mnohé veci som musela zvládnuť, i to čo som doma možno nikdy nerobila. Som zrelšia, zodpovednejšia, opatrnejšia. O niečom musím rozhodnúť v danom momente, no nie som si istá, či som sa dobre rozhodla. Je to ťažké pre dieťa, ktoré po včerajšok počúvalo rodičov, a teraz musí samo premýšľať. Avšak, skončilo sa obdobie prispôsobovania sa.

Teraz už to ide ľahšie. Zmenila som sa fyzicky, ale aj psychicky. Zmenili sa moje názory a pohľady na svet. Ťažko mi bolo vidieť svet realisticky, taký, aký v skutočnosti je. Kým plynie čas, pozeráme sa na to, čo je vôkol nás a uvedomujeme si, že všetky tie zmeny sú rýchle. Cesta, po ktorej nás vedie život, nie je len posypaná ružami, je tu skôr príliš trnisto, a pichá nás, a robíme chyby, ktoré nás nútia nazbierať si sily, vytrpieť bolesť a postaviť sa na nohy. To trnie – to sú

prekážky v živote. Prekážky, ktoré nás brzdia a vedú na falošné cesty, k falošným priateľom. Človek ale sám rozhoduje!

Svet dospelých všetko mení. Idealizmus na realizmus. Zrazu otvoríte oči a vydáte sa na neznáme cesty s mnohými prekážkami a pokušeniami. Možno preto by si každý človek mal priat' byť opäť dieťaťom, aspoň v situáciách, keď by bolo treba, aby z neho prevravelo dieťa.

Jelena Ardalová 3.a

Alchýmia mojej jesene

Jeseň je jedno z najúžasnejších ročných období z rôznych dôvodov. A nie až tak najúžasnejšia téma, ktorá ma prenasleduje školením. Moja sedemnásťročná optika ju vníma chápavejšie. Ľudia sveta ju milujú ako svoju obľúbenú časť roka kvôli jej pokoja a tichej krásy.

Listy sa menia na zlato, to príroda je alchymistkou, a tak sa modré nebo stáva sivé. Osviežujúci dážď pokropí letné sucho, kúpe ľudí a prírodu. Počasie je pekné na rozdiel od páľavy v lete a mrazov v zime. Kým sa jarou začína predstavenie života, jeseň mu dáva krásnu oponu. Obloha je síce pokrytá oblakmi takmer do bodu, že ani nebo nevidíme, ale aj cez sivú oblohu presvitá trochu modrého z neba. S jesenným zberom trpezlivo čakáme na chladnú a nemilosrdnú zimu.

Na hranici medzi životom a smrťou je istý záchvev elegancie, celkom uspokojujú. Ako svedectvo, čo robí jeseň poetickým obdobím.

Stanislav Krstovski 3.a

O žatí a siatí

V živote je najdôležitejšie zvoliť si tu správnu cestu, ktorú budeš sledovať a ktorá bude pre teba tá najsprávnejšia a celkom jedinečná. Ale po tú cestu je ťažko prísť.

Počas života narazíme na rôzne situácie, od tých nepochopiteľných a nemožných po tie možné a ľahko pochopiteľné. Spočiatku nám život bude vyzerat' príliš komplikovaný a preto tu budú rodičia našou najväčšou oporou a podporou. Oni nám pomôžu, aby sme spravili naše prvé a najdôležitejšie kroky do života dospelých. Budeme si musieť vytvoriť jeden svet, ktorý sa bude diať okolo nás a k tomu i jeden súkromný, do ktorého budeme môcť utiecť kedykoľvek nám to bude potrebné. Avšak, aby sme vytvorili také niečo, potrebné je mnoho času a vôle. Všetci ten svet začíname vytvárat' od nuly. Nieкто sa v tom vynájde ľahšie, iní zase ťažšie, ale to, aký si život vytvoríme a ako ho budeme žiť, je iba na nás. Iba my rozhodujeme, ako náš život bude vyzerat' a či si ten život budeme žiť skvelo, alebo nie.

Čo si kto zaseje, to bude aj žať. A preto si treba dobre popremýšľať o tom, ako sa kto postaví voči sebe a ako si vyplánuje prežitie jediného života, ktorý nám je darovaný. Nikto nemôže rozhodovať za nás a rovnako tak my nemôžeme rozhodovať za niekoho iného. Bude to len naša vina, a preto sa musíme naučiť žiť na spôsob, ktorý nám najviac zodpovedá. V živote budeme mať iba dve možnosti. Buď sa budeme prechádzať po červenom koberci, alebo budeme tí, ktorí ten koberec prestreli pre niekoho iného.

Priznávam sa, že je nie ľahko a že ani nebude, lebo na nás život ešte len čaká a nevieme, čo od neho môžeme očakávať, avšak mienim, že kto sa bude nadostač snažiť, že sa mu to aj podarí. Lebo to žitie života je voltaireovské a neukončené:

"Každý si má klčovať svoju vlastnú záhradu".

Andrea Opavská 3.a

Navštívil ma mimozemšťan

Už niekoľkokrát som sa stretla s mimozemšťanmi, no nebola som si toho vedomá.

Od mala mám nejaký psychický problém, na ktorý doteraz nemám odpoveď, čo to presne je. Keď začnem rozmýšľať o vesmíre, mimozemšťanoch, čiernych dierach, duchoch, snách a podobných veciach, z očí mi v tej chvíli vyhrknu slzy. Zažila som aj také chvíle, keď som sa len tak s niekým rozprávala o úplne bežných veciach a z ničoho nič som začala slziť. Nebolo mi jasné, čo sa deje, kým som nezistila, že som sa rozprávala s mimozemšťanom. Zistila som, že mimozemšťania obývajú túto planétu už stáročia, ale musia zostať v utajení. Sľúbili to N.A.S.A.. Jedna moja kamarátka mi odporučila psychológa. Dúfala som, že od neho dostanem nejakú odpoveď. Čakala som v čakárni na svoj rad. Dvere do kancelárie boli pootvorené a ja som začula nejaký divný šepot. Dvaja ľudia hovorili mne neznámym jazykom. Jazykov na Zemi existuje mnoho, ale tento akoby bol z inej planéty. Bola som zvedavá, neodolala som, musela som sa pozrieť dnu. Videla som tam psychológa a neznámu postavu, pozerali sa do nejakých papierov s nezvyčajným písmom. Oči sa mi zarosili a vzápätí ma pozvali do ordinácie. Psychológ bol sám. Pozorne si ma vypočul a potom sa ma snažil presvedčiť, že mimozemšťania neexistujú.

Od tej návštevy mi bolo všetko podozrivé. Správanie niektorých ľudí bolo veľmi divné, akoby niečo tajili. Dalo sa to vidieť v ich pohľade a reči tela. Skúsila som na to nemyslieť, no nešlo to. Začala som sa tým zaoberať viac, analyzovať a spájať fakty. Všetko poukazovalo na to, že mimozemšťania určite existujú. Môj výskum som chcela zverejniť na internete a podeliť sa s inými o názory, mienky, či skúsenosti. Na blogu sa však o päť minút objavilo upozornenie, že môj článok nebude publikovaný, pretože prešiel kontrolou a nie je adekvátny pre tento blog. Hneď som začala podozrievať, že niečo nie je v poriadku, keďže celý blog bol stavaný na konšpiráciách o mimozemšťanoch. Ďalej tam písalo, že je tá moja teória nepravdivá a mala by som si ju nechať iba pre seba. Po toľkých hodinách strávených pozorovaním „ľudí“ a písaním o tom, mala som to iba tak zahodiť? Samozrejme, že nie. Skúšala som aj iné webové stránky, ktoré sa zaoberali touto témou. Všade úplne rovnaká odpoveď. Všetko to bolo divné. Skúšala som napísať aj správu tvorcom tých webových stránok. Ale márne. Ani tie správy sa nedali odoslať. Vyzeralo to ako by tie správy a výskumy sledoval niekto iný. Opäť som sa hrala na detektívku. Poprosila som môjho suseda, ktorý je IT-čkář, či by nemohol zistiť, odkiaľ idú tieto upozornenia a prečo nemôžem odoslať tie správy. Po dlhom týždni trápenia zistil iba to, že upozornenia idú z Nevady. Iné informácie nezískal. Vraj to bolo veľmi dobre zabezpečené a také zabezpečenie by nemal iba obyčajný človek. Pýtala som sa, či nezistil, z ktorej časti Nevady to prichádza. Ukázal približne na stred toho štátu. Napadlo mi, či to nemôže ísť z Arey 51. Vyšlo mi to náhodou z úst. Sused sa ma tiež snažil prehovoriť, že prečo by ma niekto taký sledoval a že mimozemšťania určite neexistujú. Niekde som už také presviedčanie počula... No, samozrejme, veď tie ROVNAKÉ slová použil aj môj psychológ! Povedala som mu, že má pravdu, že ten výskum nechám tak. Ten večer som ležala na posteli, zvažovala, čo môžem urobiť ďalej, či vôbec môžem niekomu povedať o tom výskume, keďže dvaja ľudia, ktorým som o tom povedala, sú pravdepodobne mimozemšťania. Hlavu som pomaly spustila cez okraj posteľe a dívala sa na svoju izbu dolu hlavou. Všimla som si, že niečo bliká na policike medzi knihami. Nevedela som, či sa smiem hýbať. Môže to byť bomba! Nabrala som odvahu, podišla som pomaly bližšie. Našťastie to bola iba mini kamera. Odľahlo mi. Počkaj, kamera?! Kto by nechal kameru v mojej izbe? Tá tam určite nebola včera. Sused! To mi ešte viac zvýšilo podozrenie na celú túto situáciu. Kamera sa nedala vypnúť, ani z nej vymazať záznam. Niekto ma sledoval naživo! Chcela som ju iba zahodiť, ale povedala som si, že najprv tam nechám odkaz. Otočila som kameru na mňa a povedala: Ja sa len tak nevzdám! Kameru som hodila celou silou o zem a ona sa roztresla na niekoľko kusov. Možno som vyzerala statočná, ale popravde

som bola vyľakaná na smrť. Ani neviem ako, ale nikdy som sa tak dobre nevyaspala ako tú noc. Prebudil ma lúč slnka. Pozerám sa dookola a... Toto nie je moja izba! Pozerala som sa okolo seba. Uvidela som okno a dvere. Všetko sa trochu triaslo. Ihneď som vstala a pozrela sa von oknom. Bola som v oblakoch. Nevedela som, čo mám robiť. Dvere boli zamknuté. Zrazu sa ozvalo:

„Pristávame do Nevady. Prosím, sadnite si na sedadlo po vašej pravej strane a zapnite si bezpečnostný pás.”

Urobila som to. Pristáli sme. Dvere sa samy otvorili, rýchlo som si odopla pás a hľadala cestu von. Podarilo sa mi to po piatich minútach blúdenia. Vyšla som von, kde som uvidela čiernu limuzínu a človeka v obleku, ktorý iba mlčal a otvoril dvere. V aute bol nejaký človek, ktorý hovoril s mojimi rodičmi. Kde sa tu oni vzali? Vyzerali vydesení a zmätení. Nastúpila som. Ten človek im hovoril všetko o mojom výskume. Šli sme do Arey 51. Dvadsaťminútová jazda autom mi pripadala ako večnosť. Išli sme po nejakej pustej ceste. Nikde žiadne domy, žiaden svet. V diaľke som si všimla nejakú ohradenú oblasť. Prišli sme pred veľkú bránu. Otvorila sa tým, že šoférovi nejakým prístrojom preskenovali oko. Tá technológia všade vôkol nás bola neuveriteľná. Pobehovali tu rôzne stvorenia. Neboli to iba mimozemšťania, ale aj jašteri ľudia, roboti, lietajúce bytosti, ktoré neviem ani opísať a mnoho ďalších kreatúr. Vystúpili sme z auta a vošli do nejakej budovy. Bola tam dlhá chodba a po bokoch mnoho čiernych dverí. Vošli sme do jedných. Nevedela som, čo mám očakávať, čo nás bude čakať za tými dverami. No

nakoniec to bola iba obyčajná kancelária. Posadili sme sa do veličázných tmavočervených kresiel. Oproti nám si sadol ten muž. Prezradil nám, že som prvá, ktorá to dotiahla tak ďaleko s výskumom, no mala som tam jednu chybu. Nie všetci „ľudia” sú mimozemšťania. Napríklad psychológ bol sčasti jašter. Neverili sme našim ušiam. Taktiež mi vysvetlil, že to on mi nedovolil pridať ten článok. Agenti z Arey 51 a N.A.S.A. sledujú všetko a všetkých. Mimozemšťania a ostatné bytosti musia zostať v utajení. Preto sú vo verejnosti prezlečení za ľudí. Keby sa prezradili, nastala by apokalypsa. Ľudia by sa báli a pravdepodobne by si navzájom a sebe ubližovali, nevedeli by komu môžu veriť, kto je človek a kto nie. Dal nám aj okuliare, cez ktoré, keď sme si ich nasadili, sme videli tú pravú tvár všetkých bytostí, aj tých v prevzleku. Taktiež dávali signál, že sa pred nami nemusia iné stvorenia skrývať, vieme, kto naozaj sú. Tešilo ma, že sa moje teórie potvrdili, ale bola som aj vydesená. Kto by nebol vydesený po stretnutí s toľkými inými druhmi živých bytostí, keď bol celý život presvedčený, že také niečo neexistuje?! Museli sme sľúbiť, že o tomto „výlete”, ako aj o fakte, ktorý sme teraz zistili, nepovieme nikomu. Ten muž nás odprevadil naspäť na letisko.

Po príchode domov som od únavy iba zaspala. Pripadalo mi to všetko ako sen. No, keď som sa zobudila a videla tie okuliare na stole, vedela som, že to nebol iba výsledok mojej fantázie. Všimla som si, že od návštevy Nevady nemám viac problém s plakaním. Ako by ma potvrdenie toho faktu vyliečilo.

Od tej chvíle som stretla mnoho iných stvorení, s ktorými som aj dodnes v kontakte.

Nad'a Marčoková 2.a

Keby vankúše prevraveli

Nie sme všetci dokonalí, však? Všetci máme v sebe určitú dávku neistoty, ktorú by sme najradšej chceli skryť.

Keď sa mesiac rozžiari na oblohe, zjaví sa úplne nový svet. Svet kreativity, svet tichosti, ale i svet neodhaleného. Sny sa zjavujú ako príbehy. Príbehy o tom, ako sa vyrovnávame so životnými výzvami. Každú noc, keď si ľahneme do postele a zložíme hlavu na ten mäkký a pohodlný vankúš, zastrie sa opona nášho vnútorného divadla. A zrazu, nie sme viac herci.

Rodičia ma vždy učili, aby som bola úprimná. No myšlienky sa niekedy ťažko dostávajú na povrch. Skrývam ich. Uzatváram ich do seba, aby ich nikto nepočul. Mám kvôli nim strach. Rozprávať sa o nich je ťažké a vždy je ľahšie žiť v klamstve ako si uznať chyby. Boli noci, keď som ležala v posteli. Tichosť. A tu sa zjavil ten hrozný pocit. Strach. Mali ste niekedy strach zavrieť oči? Strach z nepríjemných myšlienok? Niekedy som cítila, že to prežívam sama. Tie noci, ktoré som strávila nahnevaná, ale i tie, kde sa mi úsmev zjavil na tvári. Kto ich ešte videl? Moja tóna? Prázdnota? Nie, bol to ten vankúš. Ten pekný ružový vankúš, ktorý mi darovala mamka k piatym narodeninám. Skrýva všetky moje tajomstvá. Je ako denník, do ktorého nemusím písať svoje emócie. Ten pocit vlastného komfortu, ktorý stačí na to, aby som odišla do sveta snov.

Keby som len mala príležitosť ospravedlniť sa za moje zlé dni, ktoré môj vankúš musel znášať toľko, že aj jeho pestré farby už vybledli. Zničila som ho a preto si myslím, že keby môj vankúš prevravel, nepovedal by nič. Bola by to úplná tichosť s kúskom lásky a zľutovania.

Sofia Beška 2.a

Nová škola

„Vstávajte, nová škola či-“

„Odo dnes som gymnazistkou!“, vykrikla som a iba potom som si uvedomila, že som mame prerušila myšlienky.

„Prestaň kričať! Chcem ešte spať!“, hovorí mi sestra. Neviem prečo, no nie je veľmi nadšená, že ide do piatej triedy.

Keď som bola ako ona, veľmi som sa tešila, že konečne budem piatačka, hoci ma trochu strašili myšlienky o nových učiteľoch. Nemôžem povedať o sebe, že mám rada zmeny. Zmeny sú strašné, no viem, že bez nich sa nikdy nedostanem tam, kam chcem.

„Vstávaj, budeš meškať, nebudem na teba čakať,“ straším sestru, hoci je iba pol siedmej. Dnes mám toľko energie, neviem, kde ju všetku využijem.

„Vitajte, milí prváčikovia,“ oslovila nás pani riaditeľka gymnázia, „mám nádej, že sa vám bude na gymnáziu páčiť.“ Po príhovore nás rozdelili do tried. Šli sme s triednym profesorom do učebne matematiky. Lebo on prednáša matematiku. Tam nám povedal podrobnosti a potom nám ukázal školu a všetky učebne, v ktorých budeme mať výučbu. Všetkých profesorov sme spoznali v priebehu nasledovného týždňa. Niektorí sú prísnejší, no to mi nevádi. Vedela som, že tak bude, predsa je toto stredná škola, nie základná.

Učenia je dosť, no zvládam to. Nateraz mám všetky päťorky. Niektorí moji známi nie sú spokojní s ich voľbou strednej školy, ale mne sa moja voľba celkom pozdáva.

Tatiana Filipovičová 1.a

Ruža ako večný symbol

Ruža je ruža je ruža je ruža – ecovský kvet,
každému z nás raz rozkolíše svet.
Taká nádherná a príjemná a zvodná
až nám celé telo zmieta.

Na prechádzke života lúkou,
do cesty nám mnohokrát všeličo vstúplo.
Ako chvíle voňavé a milé,
tak i tie, z ktorých nám je zle.

„Život je to,“ vraví mama,
musíš si s tým poradiť sama.
Rôzne kvety ma v živote všeličo naučia,
veď majú svoje obdobie kedy pučia.

Ruža je však láska,
celý rok kvitne a stále láka.
V každom období našej prechádzky životom,
vidíme kvitnúť ruže, aspoň za plotom.

Na stonke má ruža totiž pichľavé trnie,
a to nás neraz v živote pichne.
No ruža, čo i inak zvaná, vonia, každú ranu zahojí.
V literatúre i v živote rozkvitá ako nikdy a nik iný.

Simona Kreková 3.a

Listu cesta

Vyslal som
na cestu list,
city moje v ňom.
Cestuje svetom.
Za letom.
Cez mestá,
cez lesy.
Nesený dôvery náruč.
Čakám, že ti príde.
Iba čakám a dúfam,
že úsmev prinesie.

Napriek diaľky a široko,
kým cestuje svojou cestou,
kotúľa tajomstvá
srdca môjho uschované.

List
čistoty vody
živej nádeje
mojej lásky,
čo neprestáva.

Stanislav Krstovski 3.a

Šéfredaktorka časopisu Sládkovič: Abigajl Marta Elijaš 1.a

Redakcia: Sara Andrášiková 4.a, Simona Đurićová 4.a, Jelena Ardalová 3.a, Simona Kreková 3.a, Helena Štrbová 3.a, Stanislav Krstovski 3.a, Andrea Javorníková 3.a, Andrea Opavská 3.a, Marcela Gániová 3.b, Nela Mladenović 2.a, Lucia Stajićová 2.a, Naďa Marčoková 2.a, Sofia Beška 2.a, Zoran Mitić 2.c, Jasmina Jovankovičová 1.a, Tatiana Filipovićová 1.a, Karolína Horvátová 1.a

Zodpovedné profesorky slovenčiny a srbčiny: Marta Pavčoková, Annamária Boldocká-Grbićová, Helena Despić a Branislava Janković